

REFERENCES

1. Мотивация и стимулирование трудовой деятельности: учебник и практикум для академического бакалавриата / под. ред. С.Ю. Трапицына. – М.: Издательство Юрайт, 2017. – 314 с.
2. Искусство подбора персонала. Как оценить человека за час: учеб. пособие / А. Паблишер, 2022. – 68 с.
3. Сообщество и публикации HR-Portal [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://hr-portal.ru/> (дата обращения: 07.12.2022).
4. Электронный // Образовательная платформа Юрайт [сайт]. – Режим доступа: <https://urait.ru/bcode/511948> (дата обращения: 08.12.2022).
5. Анцупов, А.Я. Социально-психологическая оценка персонала: учеб. пособие / А.Я. Анцупов, В.В. Ковалев. – М.: Юнити, 2018. – 192 с.
6. Адашев, А.У. Мотивация персонала как функция менеджмента / А.У. Адашев, Х.О. Арслонов // Мировая наука. – 2019 – № 1(22). – С. 34–37.
7. Аргашокова, О.И. Проблемы управления мотивацией персонала / О.И. Аргашокова // Социально-гуманитарные технологии. – 2020. – № 4(16). – С. 23–31.

УДК 336.027

ДАРОЖНАЕ БУДАЎНІЦТВА І НЕГАРЭСУРСЫ HIGHWAY ENGINEERING AND NEGA-RESOURCES

Жукоўскі Я.М., старэйшы выкладчык, Беларускае нацыянальнае тэхнічнае ўніверсітэт,
Мінск, zhukovskye@gmail.com
Zhukouski Yahor, Senior lecturer, Belarusian National Technical University,
Belarus, Minsk, zhukovskye@gmail.com

Анотацыя. У артыкуле разгледжана актуальная праблема адказнага фінансавання дарожнага будаўніцтва, як злучнай галіны народнай гаспадаркі. Прапанавана магчымасць рэалізацыі канцэпцыі негарэсурсаў у дарожным будаўніцтве, паколькі яно сёння мае мноства тэхналогій, якія або рэалізаваны цяпер, або могуць быць рэалізаваны ў бліжэйшы час, пры прымяненні якіх утвараецца вялікая колькасць негарэсурсаў. Так улік негарэсурсаў у жыццёвым цыкле транспартных збудаванняў, а таксама стварэнне сістэмы матэрыяльнага стымулявання на аснове негарэсурсаў, дасць магчымасць забяспечыць устойлівасць дарожнага будаўніцтва, а разам з тым і ўстойлівага развіцця краіны і рэгіёну ў цэлым.

Ключавыя словы: дарожнае будаўніцтва, адказнае фінансаванне, адказнае спажыванне, негарэсурсы.

Abstract. The article deals with the actual problem of responsible financing of highway engineering as a linking branch of the national economy. The possibility of implementing the concept of nega-resources in highway engineering is proposed, since today it has many technologies that are either currently implemented or can be implemented in the near future, the use of which generates more nega-resources. So taking into account nega-resources in the life cycle of transport facilities, as well as creating a system of material incentives based on nega-resources, will ensure the sustainability of highway engineering, and at the same time the sustainable development of the country and the region as a whole.

Key words: road construction, responsible financing, responsible consumption, nega-resources.

Уводзіны. Устойлівае развіццё гэта такое эканамічнае і сацыяльнае развіццё, пры якім задавальненне запатрабаванняў цяперашніх пакаленняў ажыццяўляецца без шкоды для магчымасцяў будучых пакаленняў задавальняць свае ўласныя запатрабаванні. [1]

Адна з ключавых задач на сённяшні момант – стварэнне ўстойлівых галін народнай гаспадаркі, як састаўных частак развіцця дзяржавы. Адна з галоўных галін у народнай гаспадарцы – дарожная гаспадарка, паколькі яна забяспечвае сувязі паміж суб'ектамі народнай гаспадаркі і ў цэлым уплывае на эканамічнае развіццё. [2,3]

Дарожнае будаўніцтва і негарэсурсы

Пад устойлівым дарожным будаўніцтвам можна разумець такое дарожнае будаўніцтва, якое садзейнічае дасягненню ўстойлівага развіцця ў экалагічным, сацыяльна-эканамічным, культурным напрамках.

Устойлівае дарожнае будаўніцтва разглядае пытанні эканамічнай і энергетычнай эфектыўнасці, экалагічнай бяспекі і ўзаемадзеяння дарогі і чалавека, не як асобныя праблемы, а як комплексную.

У Рэспубліцы Беларусь ідзе паступовы адыход ад новага дарожнага будаўніцтва [4]. Гэта тлумачыцца тым, што аўтадарожная сетка краіны поўнасьцю сфарміравана, што характэрна для развітых краін і краін з адносна невялікай плошчай [5].

Аднак трэба разумець, што пераход на прынцыпы ўстойлівага развіцця дарожных арганізацый вельмі складаны і працяглы працэс.

Адным з магчымых спосабаў стымулявання ў дарожным будаўніцтве з'яўляецца выкарыстанне канцэпцыі негарэсурсаў.

Канцэпцыя негарэсурсаў была прапанавана Аўчыннікавай Н.У. [6], як адзін з інструментаў інтэрнацыяналізацыі знешніх эфектаў у прыродакарыстанні.

Пад негарэсурсамі разумеюць такія патэнцыйныя рэсурсы, якія фарміруюцца ў выніку ўдасканалення працэсаў абыходжання з канчатковай прадукцыяй за кошт рацыяналізацыі яе спажывання, а таксама з зыходнымі рэсурсамі за кошт аптымізацыі асобных стадый вытворчага і лагістычнага цыклаў [6].

Негарэсурсы могуць стаць асобным таварам, раўнацэнным зыходным рэсурсам на рынку негарэсурсаў. Такі рынак створыць шырокія эканамічныя выгады ўдзельнікам.

Акрамя таго, негарэсурсы могуць быць элементам матэрыяльнага стымулявання грамадзян і прамысловасці для зніжэння экалагічнага ўздзеяння на навакольнае асяроддзе [7].

Рынкавыя элементы рашэння экалагічных праблем могуць быць больш эфектыўнымі, чым камандна-кантрольныя, гэта значыць устанаўленне норм і патрабаванняў для кожнага вытворчага аб'екта [8, 9].

Негарэсурсы могуць стаць асновай устойлівага развіцця, у тым ліку і ў дарожнай галіне.

На сённяшні дзень у дарожнай галіне існуе рэальная магчымасць рэалізацыі канцэпцыі негарэсурсаў. Асноўным спосабам рэалізацыі канцэпцыі негарэсурсаў можа стаць сістэма матэрыяльных заахвочванняў і штрафаў.

Метад заахвочванняў і штрафаў дазволіць не толькі падвысіць якасць вытворчасці прац па будаўніцтве дарог, але і дазволіць перанакіраваць атрыманыя сродкі на ўдасканаленне вытворчасці, заахвочванне супрацоўнікаў і іншыя мэты, злучаныя з дзейнасцю прадпрыемства. Усё гэта дасць магчымасць перайсці да ўстойлівага дарожнага будаўніцтва і дапамагчы ў дасягненні ўстойлівага развіцця.

Эфектыўным спосабам дасягнення ўстойлівага развіцця можа стаць прымяненне канцэпцыі негарэсураў, гэта значыць патэнцыйных рэсурсаў, якія ўтвараюцца пры аптымізацыі эканамічнай дзейнасці.

Заклучэнне. Цяпер у дарожнай галіне існуе вялікая колькасць тэхналогій, дзе ствараюцца розныя негарэсурсы. На сённяшні дзень існуе пытанне практычнай рэалізацыі канцэпцыі негарэсурсаў у дарожнай галіне, у прыватнасці ўспеньванне бітуму

непасрэдна ў змяшальніку, розна трывалыя дарожныя адзенні і інш. Адным з магчымых рашэнняў з'яўляецца іх сістэматызацыя і наступны ўлік у каштарысна-фінансавых разліках праектаў будаўніцтва, рэканструкцыі, рамонту і утрымання дарожных збудаванняў, а таксама стварэнне і выкарыстанне сістэмы матэрыяльнага стымулявання – сістэмы заахвочванняў-штрафаў. У канчатковым выніку гэта дасць магчымасць не толькі палепшыць якасць аўтамабільных, але і дасць магчымасць у дасягненні ўстойлівага развіцця.

ЛІТАРАТУРА

1. Развитие и международное экономическое сотрудничество: проблемы окружающей среды [Электронный ресурс] : доклад Всемирной комиссии по вопросам окружающей среды и развития от 4 августа 1987 г. A/42/427. URL: <https://undocs.org/ru/a/42/427> (дата обращения: 23.10.2019).
2. Лазарев, Ю.Г. Транспортная инфраструктура (автомобильные дороги) / Ю.Г. Лазарев. – Германия : LAP LAMBERT, 2015. – 173 с.
3. Финансовая диета: реформы государственных финансов Беларуси / К.В. Рудый [и др.] ; под научн. ред. К.В. Рудого. – Минск : Звезда, 2016. – 464 с.
4. О Государственной программе «Дороги Беларуси» на 2021–2025 годы [Электронный ресурс] : Постановление Совета Министров Республики Беларусь, 9 апреля 2021, № 212 // ЭТАЛОН. Законодательство Республики Беларусь / Национальный центр правовой информации Республики Беларусь. – Минск, 2022.
5. Лапин, Р.П. Оценка густоты дорожной сети / Р. П. Лапин // Молодой ученый. – 2016. – № 12 (116). – С. 311–314.
6. Овчинникова, Н.В. Экономические основы интернализации внешних эффектов в природопользовании: автореф. дисс. ... д-ра экон. наук. – СПб.: Санкт-Петербургский гос. экон. ун-т, 2007. – 32 с.
7. Шехова, Н.В. Оптимизация строительства энергетических объектов посредством производства негаресурсов / Н.В. Шехова // Традиции и инновации в строительстве и архитектуре. Социально-гуманитарные и экономические науки : сборник статей [Электронный ресурс] / Самарский государственный технический университет. – Самара : Самарский государственный архитектурно-строительный университет, 2017. – С. 202–205.
8. Robert N Stavins. What Can We Learn from the Grand Policy Experiment? Lessons from SO2 Allowance Trading // Journal of Economic Perspectives. – 1998-08-01. – Т. 12, Vol. 3. – С. 69–88. – Doi:10.1257/jep.12.3.69.
9. Michael E. Kraft. Blue Skies, Green Politics: The Clean Air Act of 1990. Gary C. Bryner // The Journal of Politics. – 1994-08. – Т. 56, Vol. 3. – С. 826–828. – Doi:10.2307/2132198.

УДК 338

ВНЕДРЕНИЕ ИННОВАЦИЙ В СОВРЕМЕННОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО

IMPLEMENTATION OF INNOVATIONS IN MODERN ENTREPRENEURSHIP

Кахно В.Ю., Михейкова А.А., Белорусский национальный технический университет,
г. Минск, veronika.kahno@yandex.ru, mikheikovaali@gmail.com
Kakhno V.Y., Mikheikova A.A., Belarusian National Technical University, Minsk, Belarus
veronika.kahno@yandex.ru, mikheikovaali@gmail.com

Аннотация. В статье отражена важность и актуальность внедрения инноваций в современное предпринимательство. Затронуты проблемы инновационного предпри-